

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
FAKULTA SOCIÁLNYCH VIED A ZDRAVOTNÍCTVA

BAKALÁRSKA PRÁCA

2010

Iveta Zajacová

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
FAKULTA SOCIÁLNYCH VIED A ZDRAVOTNÍCTVA

**FYZICKÁ ATRAKTIVITA A r/K REPRODUKČNÁ
STRATÉGIA**

Študijný program: Psychológia

Školiace pracovisko: Katedra psychologických vied

Školiteľ: PhDr. Ivan Sarmány- Schuller, CSc.

Nitra 2010

Iveta Zajacová

POĎAKOVANIE

Ďakujem môjmu školiteľovi práce PhDr. Ivanovi Sarmány-Schullerovi, CSc. za cenné rady, odborné usmernenie, podporu a pomoc, ktorú mi poskytol pri vypracovaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

ZAJACOVÁ, Iveta: *Fyzická atraktivita a r/K reprodukčná stratégia*. [Bakalárska práca] – Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva; Katedra psychologických vied. - Školiteľ: PhDr. Ivan Sarmány- Schuller, CSc. Stupeň odbornej kvalifikácie: Bakalár (Bc.). – Nitra : FSVaZ, 2010. 31 s.

Cieľom našej bakalárskej práce bolo zistiť vzťah medzi fyzickou atraktivitou a r/K reprodukčnou stratégiou. Zaujímali nás vzťah hodnotenia vlastnej fyzickej atraktívnosti a tiež vzťah indexov reprezentujúcich fyzickú atraktivitu a to BMI, WHR a Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnej stratégie v dvoch sledovaných skupinách a to v skupine, ktorá ešte nemá žiadnych potomkov a teda u nej ešte nedošlo k úspešnej reprodukcii a v skupine, ktorá už potomkov má, v ktorej už došlo k úspešnej reprodukcii. Na meranie vlastnej fyzickej atraktívnosti sme použili úlohu z dotazníku na meranie fyzickej atraktivity, od autora Viren Swami. r/K reprodukčnú stratégiu sme merali dotazníkom HKSS od autora C.Giosan. Výskumnú vzorku tvorilo 116 respondentov od 16 do 63 rokov. Výsledky nám ukázali, že K- stratégovia sú pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktivity atraktívnejší ako r - stratégovia, ktorí sa hodnotia ako menej atraktívni. Ďalej sme zistili, že indexy BMI a Rohrerov index, ktoré reprezentujú fyzickú atraktivitu nemajú štatisticky významný vzťah s r/K reprodukčnou stratégiou. Štatisticky významný vzťah sme zistili vo vzťahu WHR a r/K reprodukčnej stratégie, ale len v skupine, ktorá ešte nemá potomkov, kde vyššie hodnoty WHR sa spájajú s r- stratégiou a nižšie hodnoty WHR s K- stratégiou. Pri skúmaní, či existuje vzťah medzi hodnotením dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a už spomínanou reprodukčnou stratégiou sme zistili vzťah najmä v skupine, ktorá ešte nemá žiadnych potomkov, kde K- stratégovia prikladajú veľkú dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote a naopak pre r- stratégov nie je fyzická atraktivita v každodennom živote dôležitá. Výsledky majú prispieť k objasneniu a lepšiemu pochopeniu danej témy.

Kľúčové slová: Fyzická atraktivita. BMI. WHR. Rohrerov index. r/K reprodukčná stratégia.

ABSTRACT

ZAJACOVÁ, Iveta: *Physical attractiveness and r / K reproductive strategy*. [BA thesis] – Constantine the Philosopher University in Nitra, Faculty of Social Sciences and Health Care; Department of Psychological Sciences. - Tutor: PhDr. Ivan Sarmány- Schuller, CSc. Master of degree: Bachelor (Bc.). – Nitra : FSVaZ, 2010. 31 p.

The aim of our bachelor's thesis was to investigate the relationship between physical attractiveness and r/K reproductive strategy. We were interested in relationship of evaluation of own physical attractiveness and relationship of indexes representing physical attractiveness such as BMI, WHR and Rohrer index and r/K reproductive strategy in two monitored groups and that in group still having no offspring and thus there has not yet been successful reproduction and in group already having offspring, where already has been successful reproduction. For measurement of own physical attraction we used a task from questionnaire for physical attraction measurements by author Viren Swami. r/K reproductive strategy was measured with questionnaire HKSS by author C. Giosan. Research sample comprised of 116 respondents in age 16 to 63 years. The results showed that K- strategists are with rating of their own physical attractiveness more attractive than r- strategists that evaluate themselves as less attractive. Further we found out that index BMI and Rohrer index, which represent the physical attractiveness, did not have statistically significant relation with r/K reproductive strategy. Statistically significant relation we detected in relation WHR and r/K reproductive strategy, but only in group still without offspring, where higher values link with r - strategy and lower values WHR with K – strategy. By examination of existence of relation between evaluation of physical attractiveness importance in everyday life and already mentioned reproductive strategy we determined relation particularly in group with no offspring, where K – strategists assigned big importance to physical attractiveness in everyday life and vice versa for r – strategists was the physical attractiveness in everyday life not important. Results shall contribute to explanation and to better understanding of given subject.

Key words: Physical attractiveness. BMI. WHR. Rohrer index. r/K reproductive strategy.

OBSAH

ABSTRAKT	3
POĎAKOVANIE	5
OBSAH	6
ZOZNAM TABULIEK	7
ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK	9
1 ÚVOD	10
1.1 ATRAKTIVITA	11
1.1.1 FYZICKÁ ATRAKTIVITA.....	11
1.1.2 TELESNÉ SIGNÁLY FYZICKEJ ATRAKTIVITY.....	12
1.1.2 BODY MASS INDEX (BMI).....	13
1.1.3 WAIST -HIP- RATIO (WHR).....	14
1.1.4 ROHREROV INDEX.....	16
1.2 VÝBER PARTNERA	16
1.2.1 REPRODUKČNÉ STRATÉGIE.....	17
1.2.2 R/K REPRODUKČNÁ STRATÉGIA.....	18
1.3 VÝSKUMNÝ PROBLÉM A CIELE	21
1.4 VÝSKUMNÉ OTÁZKY	21
2 METÓDY	24
2.1 VÝSKUMNÝ SÚBOR	24
2.2 VÝSKUMNÉ METÓDY	25
2.3 METÓDY ANALÝZY DÁT	26
3 VÝSLEDKY	27
4 DISKUSIA	35
4.1 LIMITY VÝSKUMU	39
4.2 ODPORÚČANIA PRE ĎALŠIE VÝSKUMY	39
ZÁVER	40
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	41

ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK

<i>Tabuľka 1</i> Medzinárodná klasifikácie BMI pre dospelých	13
<i>Tabuľka 2</i> Hodnoty WHR.....	15
<i>Tabuľka 3</i> Rozdelenie charakteristík r a K stratégií.....	19
<i>Tabuľka 4</i> Rozloženie výskumného súboru podľa skupiny.....	24
<i>Tabuľka 5</i> Rozloženie skupiny „bez potomkov“.....	24
<i>Tabuľka 6</i> Rozloženie skupiny „s potomkami“	25
<i>Tabuľka 7</i> Hodnoty korelačného koeficientu medzi premennými „hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti“ a r/K reprodukčná stratégia.	27
<i>Tabuľka 8</i> Hodnoty korelačného koeficientu medzi premennými „hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“	28
<i>Tabuľka 9</i> Hodnoty korelačného koeficientu medzi premennými „hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“	28
<i>Tabuľka 10</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných BMI a r/K reprodukčnej stratégie.....	29
<i>Tabuľka 11</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných BMI a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „bez potomkov“.....	29
<i>Tabuľka 12</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných BMI a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „bez potomkov“.....	29
<i>Tabuľka 13</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných WHR a r/K reprodukčnej stratégie.....	30
<i>Tabuľka 14</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných WHR a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“.....	30
<i>Tabuľka 15</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných WHR a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“	31
<i>Tabuľka 16</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných Rohrerov index a r/K reprodukčnej stratégie.....	31
<i>Tabuľka 17</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných Rohrerov index a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“	32
<i>Tabuľka 18</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných Rohrerov index a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“	32
<i>Tabuľka 19</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných „dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote“ a r/K reprodukčnej stratégie.....	33

<i>Tabuľka 20</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných „dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“.....	34
<i>Tabuľka 21</i> Hodnoty korelačného koeficientu premenných „dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“.....	34

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

BMI – body mass index

WHR – waist-hip-ratio

I_R – rohrerov index

WHO - World Health Organization

PTSD- post- traumatic stress disorder

HVFA - hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti

r - hodnota korelačného koeficientu

Sig. - hodnota dosiahnutej významnosti

p – hladina významnosti

r/K- r/K reprodukčná stratégia

r_s = hodnota korelačného koeficientu

n.s. = nevýznamné (non significant)

1 ÚVOD

V našej výskumnej práci sme sa zaoberali oblasťou fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégie. Fyzická atraktivita sa v dnešnej dobe ovládanej médiami stavia do popredia. Dnešný ideál krásy je ovplyvnený rôznymi faktormi – individuálnymi, sociokultúrnymi a svoju rolu zohrávajú aj móдне trendy. Nemôžeme však poprieť fakt, že nech už je ideál krásy akýkoľvek, fyzická atraktivita v podstatnej miere ovplyvňuje najmä nadväzovanie vzťahov. My sme sa v našej práci pozreli na fyzickú atraktivitu najmä z pohľadu evolučných teórií, čiže ako na ukazovateľ zdravia a reprodukčného potenciálu. Skúmali sme jej vzťah k r/K reprodukčnej stratégií, kde sme chceli zistiť, či fyzická atraktivita ovplyvňuje výber danej reprodukčnej stratégie.

Dôvodmi, prečo sme si vybrali bakalársku prácu „Fyzická atraktivita a r/K reprodukčná stratégia“ bol nedostatok výskumov, ktoré by sa zaoberali vzťahom práve týchto premenných a samozrejme osobný záujem vyzdvihnúť dôležitosť fyzickej atraktivity najmä s dôrazom na zdravie a plodnosť.

Cieľom našej výskumnej práce bolo zistiť, či má fyzická atraktivita vzťah s r/K reprodukčnou stratégiou a zaujímal nás tiež vzťah daných premenných v dvoch skupinách, a to v skupine, kde ešte reprodukcia neprebehla, teda v skupine „bez potomkov“ a v skupine, v ktorej už reprodukcia úspešne prebehla, teda v skupine „s potomkami“. Daný výskum bol koncipovaný ako exploračný výskum.

V prvej časti sme popísali teoretické východiská danej problematiky a následne sme koncipovali výskumný problém a cieľ našej práce. Údaje o danej téme sme čerpali najmä so zahraničných výskumov ale aj zo slovenskej a českej literatúry. Zaoberali sme sa pojmami ako fyzická atraktivita, BMI, WHR, Rohrerov index, r/K reprodukčná stratégia. Na základe teoretických východísk sme si stanovili výskumné otázky.

Následne sme popísali výskumnú vzorku, výskumné metodiky a metódy štatistického testovania.

V závere uvádzame analýzu a interpretáciu výsledkov našej výskumnej práce a záver.

1.1 ATRAKTIVITA

Za atraktivitu sa považuje vlastnosť jedinca alebo skupiny osôb, ktorá je pre iných jedincov zdrojom odmienu. Tieto vlastnosti vyvolávajú sprostredkovanú pozitívnu emočnú odozvu a nositelia týchto vlastností môžu uspokojovať najrôznejšie potreby tých, pre ktorých sú atraktívni. Protipólom atraktivity je neatraktivita (Výrost, Slaměník, 2008). Existujú osoby, ktoré nás priťahujú, ale aj osoby, ktoré nás odpudzujú, či nám sú ľahostajné. To je problém interpersonálnej atraktivity (Nakonečný, 1999).

V psychológii sa atraktivita pôvodne skúmala metódou sociometrie (napr. obľúbenosť člena malej sociálnej skupiny), neskôr sa skúmala jej dôležitosť ako činiteľa sociálneho učenia napodobňovaním a identifikáciou, či ako vlastnosť komunikátora. Pojem interpersonálna atraktivita sa objavila až v 60. rokoch 20. stor., a dnes je považovaná za jeden z podstatných činiteľov pri nadväzovaní medziľudských vzťahov (Výrost, Slaměník, 2008).

V zásade rozlišujeme psychickú a fyzickú atraktivitu (Nakonečný, 1999).

1.1.1 FYZICKÁ ATRAKTIVITA

Fyzická príťažlivosť nie je absolútna alebo objektívna („krása je otázkou vkusu“) a je ovplyvňovaná radom rôznych charakteristík. Tak ako každá doba alebo spoločnosť má vlastný ideál krásy, tak aj každý jednotlivec má vlastný obraz fyzickej atraktivity. Pri jej hodnotení sa uplatňujú aj rôzne postoje, stereotypy a predsudky (Hill, 2004). Niektoré aspekty atraktivity sú zakorenené v našej biológii (vrodené), iné aspekty sú ovplyvnené kultúrou či skúsenosťou (Swami, 2006).

Fyzický vzhľad je to prvé, čo si na človeku všimneme, je dôležitý pre prvý dojem, ktorý si utvárame o človeku. Preto je fyzická atraktivita podstatný činiteľ pri nadväzovaní vzťahov, ich utváraní, ale aj kvalite a trvaní. Aj v každodennom živote sa túžime kontaktovať s fyzicky atraktívnymi osobami a keď sa nám to podarí, snažíme sa o ďalšie interakcie, čo potvrdili aj výskumy (Výrost, Slaměník, 2008).

„Fyzická atraktivita je daná črtami tváre, výškou postavy, držaním tela, hmotnosťou, farbou vlasov a pokožky, vekom, pomerom pásu a bokov, u žien veľkosťou a tonusom prs“ (Výrost, Slaměník, 2008, s. 252).

Nespokojnosť s vlastným telom je signifikantne väčšia u žien ako u mužov. V 66%, ženy posudzujú svoj súčasný tvar tela ako väčší ako ideálny tvar tela, zatiaľ čo u mužov je to len 38%. Jedným z najčastejších dôvodov pre pretrvávajúcu nespokojnosť s telom u mladých žien je vplyv médií. S pribúdajúcim vekom sa však ideálny tvar tela približuje tomu súčasnému (Prevos, 2005).

1.1.2 TELESNÉ SIGNÁLY FYZICKEJ ATRAKTIVITY

Evoluční psychológovia tvrdia, že existujú univerzálne kritériá atraktivity, ktoré sú silnými ukazovateľmi potenciálneho reprodukčného úspechu (Swami, 2006).

Pri výbere vhodného partnera je dôležitá naša senzitivita na fyzické znaky, ktoré skutočne reprezentujú to, že je daný jedinec schopnejší a s lepším reprodukčným potenciálom, ktorý najviac zvýši naše šance na úspešnú reprodukciu.

Singh (1993) hovorí, že najvýraznejším špecifickým rozdielom vo fyziológii u mužov a žien je ukládanie tuku v brušnej a zadkovo-stehennej oblasti. Dôvodom je testosterón (mužský hormón), ktorý stimuluje tuk v brušnej oblasti a zabraňuje usádzaniu tuku v oblasti zadku a stehien. Naopak estrogén (ženský hormón) zabraňuje usádzaniu tuku v brušnej oblasti, ale v kontraste stimuluje usádzanie tuku v oblasti zadku a stehien viac, ako v ktorejkoľvek inej časti tela. Tieto hormóny produkujú androidné (mužský typ, tvar jablka) a gynoidné (ženský typ, tvar hrušky) rozloženie tuku v tele. Toto rozloženie možno zistiť meraním pásu (najužšia časť medzi rebrami a bedrovým hrebeňom) a bedier (v najširšej úrovni v oblasti zadku)- WHR.

Intra-individuálny nedostatok zdrojov (kalorická nespokojnosť) ovplyvňuje preferenciu ženskej telesnej hmotnosti. 30 hladných mužov preferovali figúry s vyššou telesnou hmotnosťou, ktoré boli hodnotené ako atraktívnejšie v porovnaní s hodnotením 31 nasýtených mužských účastníkov. Vzťah medzi BMI a atraktivitou bol v hodnotení hladného pozorovateľa 74.2% a u nasýteného 75.8%; vzťah medzi WHR a fyzickou atraktivitou bol u nasýteného pozorovateľa 8.4% a u hladného len 0.9%, z čoho vyplýva, že BMI je výrazne silnejší determinant fyzickej atraktivity ako WHR (Swami, Tovée, 2006).

Je možné, že tvar tela je dôležitý prediktor príťažlivosti, ale tak jednoduché pomery ako napr. WHR to nie sú schopné v dostatočnej miere zachytiť. WHR nízko koreluje

s príťažlivosťou, ale aj malé zmeny v BMI radikálne menia hodnotenie atraktivity (Tovée et al., 1988). BMI je teda dominantný ukazovateľ fyzickej atraktivity, WHR hrá druhoradú úlohu (Swami, 2006; Tovée et.al., 2002).

1.1.3 BODY MASS INDEX (BMI)

Vzorcom BMI je podiel váhy v kilogramoch a výškou v metroch umocnenú na druhú.

$$\text{BMI} = \text{váha (kg) / výška (m)}^2$$

Hodnoty BMI sa v rôznych publikáciách síce minimálne, ale líšia. Pre našu prácu sme si zvolili BMI hodnoty, ktoré udáva Svetová zdravotnícka organizácia (WHO - World Health Organization).

Tabuľka 1 Medzinárodná klasifikácie BMI pre dospelých

KATEGÓRIA	ROZSAH BMI
PODVÁHA (underweight)	BMI < 18.50
ťažká chudosť (severe thinness)	BMI < 16.00
stredná chudosť (moderate thinness)	16.00 – 16.99
mierna chudosť (mild thinness)	17.00 – 18.49
NORMÁLNA VÁHA (normal range)	18.50 – 24.99
NADVÁHA (overweight)	BMI ≥ 25.00
OBEZITA (obese)	BMI ≥ 30.00
obezita I. triedy (obese class I)	30.00 – 34.99
obezita II. triedy (obese class II)	35.00 – 39.99
obezita III. triedy (obese class III)	BMI ≥ 40.00

Zdroj: WHO: Global Database on Body Mass Index, 2010

Vysoké hodnoty BMI indikujú nadmerné tukové zásoby, naopak nízke hodnoty nízke tukové zásoby. BMI index sa využíva ako pomôcka pre diagnostikovanie obezity alebo podvýživy. BMI taktiež súvisí aj s úmrtnosťou, nižšie hodnoty korelujú s dlhším životom.

Hodnota BMI medzi 13 a 15 je najnižšia možná hodnota, s ktorou ešte človek dokáže prežiť a zhoduje sa s menej než 5% tuku v tele. Maximálna hodnota, s ktorou človek ešte dokáže prežiť je BMI 150, ktorá zodpovedá váhe okolo 500 kg (Mackey, 2006).

BMI (body mass index) veľmi tesne koreluje so zdravím a plodnosťou u žien a tak isto vystupuje ako hlavný faktor determinujúci sexuálnu atraktivitu. Celkovo poukazuje na fakt, že muži, ktorí svoje rozhodnutie v partnerskom výbere (vzhľadom na vhodnosť a reprodukčný potenciál) zakladajú na BMI, optimalizujú svoje šance na výber zdravého a plodného partnera. V hierarchii, ktorá determinuje fyzickú atraktivitu žien je BMI používané ako základné screeningové kritérium na selekciu najatraktívnejšej (najzdravšej a najplodnejšej) ženy, ako potenciálnej partnerky (Tovée, Maisey, Emery, Cornelissen, 1999).

Lake (1997, In: Tovée et al., 1999) určil optimálnu BMI pre zdravie a plodnosť okolo hodnoty 18-19, ktorá je taktiež ukazovateľom atraktivity. Ženy s hodnotou BMI v rozpätí 19.0- 24.9 vykazovali o 20% zvýšený relatívny risk úmrtnosti, ktorý zvyšovaním BMI rastie (BMI 25.0- 26.9 o 33%, BMI 27.0- 28.9 o 60% a BMI 29- 32 až o 100%). Vysoké BMI má dopad aj na plodnosť a tiež opozitum škály BMI < 19 má negatívny dopad na zdravie a reprodukčný potenciál.

1.1.4 WAIST – HIP - RATIO (WHR)

WHR odráža rozloženie tuku medzi hornou a dolnou časťou tela a relatívne množstvo intra – versus extra brušných tukov. Slúži teda ako silný prediktor rôznych chorôb a ich príznakov, viac ako akákoľvek iná antropometrická miera (Singh, 1993). Súčasný poznatky naznačujú, že rozdelenie telesného tuku zohráva kľúčovú úlohu v hodnotení ženskej prítťažlivosti, zdravia, mladosti a reprodukčného potenciálu.

Na meranie WHR možno použiť krajčírsky meter, ktorým odmeriame obvod pásu v mieste, kde je najužší, zvyčajne je to v oblasti pupku a tesne pod ním. Obvod bokov meriame v najširšej oblasti bedrových kĺbov, v oblasti zadku. WHR vypočítame podielom obvodu pásu a obvodu bokov v centimetroch.

$$\mathbf{WHR} = \text{obvod v páse (cm)}/\text{obvod v bokoch (cm)}$$

Tabuľka 2 *Hodnoty WHR*

	Žiaduce		Nežiaduce		
	EXCELENTNÉ	DOBRE	PRIEMER	VYSOKÉ	EXTRÉM
MUŽI	< 0.85	0.85 – 0.90	0.90 – 0.95	0.95 – 1.00	> 1.00
ŽENY	< 0.75	0.75 – 0.80	0.80 – 0.85	0.85 – 0.90	> 0.90

Zdroj: Waist to Hip Ratio (WHR), 2010

Nadbytok telesného tuku je považovaný za rizikový faktor degeneratívnych ochorení, najmä nadbytok tuku v oblasti brucha a WHR sa používa ako ukazovateľ tohto rizika. Ide hlavne o srdcové choroby, vysoký krvný tlak a dva typy cukrovky (Vaghefi, 2007).

WHR prezentuje rozloženie telesného tuku, ktorý vedie k maximálnej plodnosti. Hodnota 0.7 (ladné telo; telo s peknou postavou) sa vzhľadom na hodnotenie atraktivity považuje za optimálne (Tovée et al., 1998).

Ľudia všeobecne využívajú hodnotenie WHR na odvodzovanie zdravia (najmä ženského), mladosti, atraktivity a reprodukčnej kapacity (Singh, 1993b). Výsledky výskumov potvrdzujú, že WHR reprezentuje fyzickú príťažlivosť. Metódou tohto výskumu bolo hodnotenie kresby dvanástich ženských postáv, ktoré predstavovali štyri úrovne WHR (7, 8, 9 a 1.0) a tri úrovne telesnej hmotnosti (normálna, podváha a nadváha). V kategórií normálnej telesnej hmotnosti a v podváhe boli postavy s najnižším WHR hodnotené ako najatraktívnejšie a zvyšovaním WHR sa hodnotenie atraktivity znižovalo. V kategórií nadváha nebola žiadna postava hodnotená ako atraktívna, avšak postavy s nižším WHR boli hodnotené ako atraktívnejšie, zdravšie a s väčšou reprodukčnou hodnotou ako postavy s vyšším WHR. Za najatraktívnejšiu bola považovaná postava z normálnej hmotnostnej kategórie s WHR 0.7 (Singh, 1993a; Singh, 1993b; Marlove, Apicella, Reed, 2005).

Obe pohlavia, bez ohľadu na ich štýl stravovania, hodnotili ťažšie ženy s nižším WHR ako atraktívnejšie a zdravšie, ako chudé ženy s vyšším WHR. Ťažšie ženy s vyšším WHR boli označené ako ideál ženskej postavy (Singh, 1993c). Aj keď je WHR ukazovateľom zdravia a atraktivity, s reprodukčným potenciálom je častejšie spájaná hmotnosť.

1.1.5 ROHREROV INDEX

Telesnú hmotnosť možno posúdiť aj prostredníctvom Rohrerovho indexu. Rohrerov index vypočítame podielom hmotnosti v gramoch krát sto výškou v centimetroch na tretiu.

$$I_R = \text{hmotnosť v g} \times 100 / (\text{výška v cm})^3$$

Optimálne hodnoty pre muža sú medzi 1.2 až 1.4 a pre ženu 1.25 až 1.50 (In: Hodnocení nutričního stavu a sledování spotřeby, 2010).

1.2 VÝBER PARTNERA

Partnerský vzťah predstavuje najmenšiu skupinu, ktorú reprezentujú dvaja jedinci a vzniká v rámci reprodukcie druhu. Podľa I. Eibl-Eibesfeldta (In: Nakonečný, 1999), pohlavné rozmnožovanie a starostlivosť o potomstvo si vyžaduje vytváranie trvalejších partnerských vzťahov.

Preferencie pri voľbe partnera u ľudí sú odlišné, vzhľadom na odlišné rodičovské investície u oboch pohlaví. Súťaž medzi pohlaviami (voľba partnera) a konkurencia vnútri pohlavia (súťaž o partnera) majú rôzne dôsledky, odlišné u mužov a žien:

A. MUŽI – biologicky investujú do potomkov menej než ženy, ale naopak vynakladajú viac úsilia na hľadanie zdrojov a viac energie na súperenie s ostatnými mužmi o prístup k ženám. Ak sú podmienky v prostredí priaznivé, muži preferujú kvantitu a obeť minima zdrojov na jednu partnerku, aby sa muž stal otcom čo najviac detí. Evolúcia priviedla mužov k tomu, že u žien preferujú znaky, ktoré sú známkami:

- schopnosti počať, porodiť a vychovávať deti – plodnosť je preukázaná znakmi mladosti (mladšie ženy pravdepodobne počnú viac detí a majú pred sebou dlhší plodný život) a reprodukcia danou fyziognómiou ženy (postava tvaru presýpacích hodín – široké boky naznačujú schopnosť porodiť, veľké prsia a zadok ukazujú dobrú výživu a zdravie)
- zdravé telo/genom – čistá pokožka, lesklé vlasy, množstvo energie, symetrická tvár, postava
- pohlavná čistota a vernosť- po strate panenstva sa horšie posudzujú, ale zvyšujú pravdepodobnosť otcovstva

Vzhľadom na počiatkové rodičovské investície a na preferované vlastnosti partnera, sú muži evolučne menej vyberaví, sú viac priťahovaní telesnými črtami, zveličujú svoje zdroje a nasadenie, sú viac citliví k sexuálnej nevere svojich partneriek.

B. ŽENY - biologicky investujú do potomkov viac ako muži a potrebujú len jedného muža, aby ich oplodnil. Ženy oproti mužom viac preferujú kvalitu, zdroje a záväzok, aby zaistili prežitie svojich potomkov. Ženy u mužov preferujú kvality ako:

- schopnosť poskytnúť zdroje – preferujú mužov, ktorí vlastnia zdroje alebo črty, ktoré pomáhajú dané zdroje získať. Preto uprednostňujú dominantných mužov, ktorí majú postavenie (často starší muži). Uprednostňujú taktiež mužov, ktorí sú vlastníkami vlastností ako ambicióznosť, inteligencia, zručnosť, pretože tieto vlastnosti môžu zdediť aj ich potomkovia.

- zdravé telo/genom – svaly, čistá pokožka, lesklé vlasy, množstvo energie, symetrická tvár a postava

- nasadenie zdrojov – ktoré sa prejavuje láskavosťou a veľkorysosťou v delení o dané zdroje

Ženy sú vzhľadom na počiatkové rodičovské investície a preferované vlastnosti partnera vyberavejšie, sú viac priťahované psychickými črtami, zdôrazňujú svoje telesné znaky a sú citlivejšie k emočnej nevere svojich partnerov (Hill, 2004, s. 237).

Ženy aj muži sa zapájajú do intrasexuálnej súťaže pri výbere partnera prostredníctvom posilnenia svojich fyzických parametrov. Ženy posilňujú atribúty, ktoré vykazujú ich plodnosť a muži posilňujú atribúty, ktoré vykazujú vyšší štatút a dominanciu (Thatcher, 2004).

1.2.1 REPRODUKČNÉ STRATÉGIE

Tak ako evolučné teórie tvrdia, muži aj ženy si vyberajú svojho partnera podľa toho, nakoľko im umožňuje zlepšiť reprodukčný úspech. Všeobecne platí, že žena môže zvýšiť svoj reprodukčný úspech výberom muža s vysokým statusom, ktorý kontroluje svoje zdroje a tak môže poskytnúť materiálne zabezpečenie pre svojich potomkov. Muž na druhej strane môže zvýšiť svoj reprodukčný úspech výberom ženy, ktorá je vnímavá, vysoko plodná a má charakteristiky dobrej matky (Singh, 1993).

Reprodukčnú hodnotu muža možno veľmi ľahko hodnotiť, pretože vysoké postavenie sa dosahuje prostredníctvom súťaže s ostatnými členmi sociálnej a ekonomickej hierarchie. Reprodukčná hodnota ženy sa však nedá ľahko a presne posúdiť, pretože je skrytá, muž je nútený používať nepriame signály, ako sú fyzická atraktivita pre posúdenie tejto hodnoty (Singh, 1993).

1.2.2 r/K REPRODUKČNÁ STRATÉGIA

„r/K reprodukčná stratégia predstavuje základný princíp modernej evolučnej biológie“ (Rushton, 2000, s. 38).

Stratégie, ktorými organizmus dosahuje výslednú schopnosť (fitness) sú rôzne. Ako uvádza napr. Figueredo et al. 2006 (In: Giosan, 2006), jednotlivec môže rozdeliť svoje zdroje pre telesné úsilie, námahu (napr. na rast a zväčšovanie tela) alebo na reprodukčné úsilie (snaha o párenie alebo o investovanie do potomkov). Extrémy týchto základných dimenzií reprodukcie sú tradične označované ako r/K stratégie. K- výberová stratégia je založená na produkcii malého počtu potomkov s vyššou šancou na ich prežitie, zatiaľ čo r- výberová stratégia je založená na produkovani vysokého počtu potomkov, z ktorých prežije len menšina.

Termín r/K reprodukčná stratégia prvý krát použil biológ Harvardskej Univerzity E. O. Wilson, ktorý ho používal na vysvetlenie zmien v populácií rastlín a živočíchov. r/K reprodukčná stratégia je geneticky organizovaná skupina znakov, ktoré sa spoločne vyvinuli za účelom plnenia skúšok života – prežitie, rast a reprodukcia. r- stratégov možno prirovnať k „strelcom“, ktorí vypália množstvo výstrelov, kde aspoň jeden z nich zasiahne cieľ. Títo stratégovia produkujú veľké množstvo vajíčok- spermii, často sa pária a často rodia deti. K – stratégovia sú na druhej strane ako „ostreľovači“, dávajú veľké množstvo času a úsilia do niekoľkých starostlivo mierených úderov. K- stratégovia dávajú svojmu potomstvu množstvo starostlivosti a spoločne pracujú na získavaní jedla a prístrešia, pomáhajú svojim príbuzným a majú zložené sociálne systémy (Rushton, 2000).

Tabuľka 3 Rozdelenie charakteristik r a K stratégov.

<u>r- stratégovia</u>	<u>K- stratégovia</u>
RODINNÉ CHARAKTERISTIKY	
krátke vzdialenosti medzi narodeniami	dlhé vzdialenosti medzi narodeniami
veľa potomkov	niekoľko potomkov
vysoká úmrtnosť detí	nízka úmrtnosť detí
nízke rodičovské investície	vysoké rodičovské investície
INDIVIDUÁLNE CHARAKTERISTIKY	
rýchle dozrievanie	pomalé dozrievanie
skorá sexuálna reprodukcia	oneskorená sexuálna reprodukcia
krátky život	dlhý život
vysoké reprodukčné úsilie	nízke reprodukčné úsilie
veľké využívanie energie	efektívne využívanie energie
CHARAKTERISTIKY OBYVATEĽSTVA	
slabá konkurencia	silná konkurencia
variabilná veľkosť populácie	Stabilná veľkosť populácie

Zdroj: Rushton, 2000, s. 36

Orientálne populácie sú považované za K- stratégov, černosi sú považovaní za r- stratégov a belosi sa nachádzajú v strede, medzi týmito dvoma populáciami (Rushton, 2000).

Parry (1981) rozlišuje štyri základné významy r/K výberu:

1. r- výber je výber pre maximálnu rast v nepreplnenej populácii; K- výber je výber pre konkurenčnú schopnosť v preplnenej populácii
2. r- výber hustota nezávislých zložiek prírodného výberu; K- výber je hustota závislých zložiek prírodného výberu

3. r- druhy sa vyskytujú v prostredí, ktoré je krátkotrvajúce; K- druhy sa vyskytujú v prostredí, ktoré je dlhodobo stabilné
4. r- výber – ide o pridelenie veľkej časti zdrojov pre reprodukciu; K- výber - ide o pridelenie malej časti zdrojov pre reprodukciu.

Giosan (2006) vytvoril 26 bodovú High-K škálu (HKSS- High-K strategy scale), ktorá obsahuje faktory, ktoré boli vyvinuté a testované na 250 respondentoch v USA. Do rozsahu danej škály boli zahrnuté položky, ktoré sa týkajú zdravia, príťažlivosti, stúpajúcej mobility, spoločenského kapitálu a rizikového správania. V našej modernej spoločnosti môže byť High-K stratégia realizovaná prostredníctvom:

1. zachovania alebo zvýšenia vlastného zdravia, zdravia potomkov a príbuzných;
2. dosahovania stúpajúcej mobility, ktorá sa môže odraziť v lepšom prístupe k starostlivosti o zdravie a vzdelávacích a kariérnych možnostiach pre potomkov;
3. sociálny kapitál, ktorý sa môže prejavíť v prijímaní pomoci od iných v prípade potreby;
4. starostlivé uvažovanie o riskantnom správaní (napr. zabezpečenie bezpečného úkrytu alebo vyhýbanie sa riskantným aktivitám).

HKSS (Giosan, 2006), významne koreluje s vnímanou kvalitou potomstva a slabo, ale signifikantne koreluje so skutočným počtom detí. Ďalej HKSS významne koreluje s počtom lekárskejších diagnóz (negatívne), vzdelaním (pozitívne), s vnímanou sociálnou pomocou (pozitívne) a taktiež s počtom predchádzajúcich manželstiev (negatívne).

Giosan (2009) ďalej uskutočnil štúdiu, ktorej účelom bolo preskúmať súvislosti medzi high-K reprodukčnou stratégiou a duševnými ochoreniami. Testovanú vzorku tvorilo 1400 krízových pracovníkov, ktorí boli vystavení traumatickým udalostiam a podstúpili psychologické vyšetrenie. Výsledky ukazujú, že ľudia, ktorí mali vyššie skóre v HKSS boli aj tí, ktorí vykazovali nižšiu úroveň psychopatológie. HKSS predstavuje takto aj možný významný negatívny prediktor psychopatológie, ktorý predstavuje značný rozptyl v PTSD (post- traumatic stress disorder), všeobecnej psychopatológií, funkčnom postihnutí, v hneve a poruchách spánku a taktiež táto reprodukčná stratégia negatívne koreluje so závažnosťou PTSD.

1.3 VÝSKUMNÝ PROBLÉM A CIELE

Záujem o telo a hodnotenie fyzickej atraktivity neustále vzrastá. Môžeme povedať, že fyzická atraktivita sa v modernej spoločnosti stáva súčasťou nášho každodenného života. Na fyzickú atraktivitu však môžeme nazerať v celom rade aspektov. „Ľudské telo môže byť vnímané ako zvláštny objekt, prostriedok komunikácie, objekt hodnotenia druhými aj ako objekt prestíže a starostlivosti“ (Hrachovinová, Chudobová, 2004). Na ľudské telo môžeme nazerať aj ako na možný ukazovateľ zdravia a s tým úzko súvisí aj hodnotenie ľudského tela a teda fyzickej atraktivity v súvislosti s reprodukciou. Aj keď vzhľadom na počiatočné rodičovské investície, pri výbere partnera muži dbajú viac na znaky poukazujúce na fyzickú atraktivitu ako ženy, obe pohlavia považujú zdravé telo/genom za dôležitý ukazovateľ kvality partnera (Hill, 2004). Keďže evolučné teórie tvrdia, že muži aj ženy si vyberajú svojho partnera podľa toho, nakoľko im umožňuje zlepšiť reprodukčný úspech (Singh, 1993), rozhodli sme sa pozrieť sa na problematiku fyzickej atraktivity a jej vzťahu k reprodukčnej stratégií, konkrétne k jej vzťahu k r/K reprodukčnej stratégií. Zadali sme si teda výskumný problém našej práce: Majú fyzické znaky atraktivity vzťah k r/K reprodukčnej stratégií? Cieľom našej výskumnej práce boli zistiť, či má fyzická atraktivita vplyv na r/K reprodukčnú stratégiu, či fyzické ukazovatele atraktivity vplyvajú na spomínanú reprodukčnú stratégiu a v neposlednom rade sme chceli rozšíriť vnímanie fyzickej atraktivity z aspektu zdravia a plodnosti. Cieľom našej výskumnej práce bolo tiež pozrieť sa na vzťah fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégie z pohľadu dvoch skupín a to skupiny, ktorá ešte nemá žiadnych potomkov, u ktorej teda reprodukcia ešte neprebehla a skupiny, ktorá už potomkov má.

1.4 VÝSKUMNÉ OTÁZKY

Ako uvádzame v kapitole 1.1.1, každý jednotlivec má vlastný obraz fyzickej atraktivity a pri jeho hodnotení sa uplatňujú rôzne postoje, stereotypy a predsudky (Hill, 2004). Nespokojnosť s vlastným telom je signifikantne väčšia u žien ako u mužov (Prevos, 2005). Položili sme si preto nasledujúce výskumné otázky:

VO₁: Existuje vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₂: Aký je vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₃: Aký je vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

Ako uvádzame v kapitole 1.1.3, BMI veľmi úzko koreluje so zdravím a plodnosťou (Tovée, Maisey, Emery, Cornelissen, 1999). Vysoké hodnoty majú dopad na plodnosť a takisto opozitum, nízke hodnoty BMI majú dopad na zdravie a reprodukčný potenciál (Lake, 1997 In Tovée et al., 1999). Preto sme sa rozhodli položiť si nasledovné výskumné otázky:

VO₄: Existuje vzťah medzi BMI ako ukazovateľom fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₅: Aký je vzťah medzi BMI ako ukazovateľom fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „bez potomkov“?

VO₆: Aký je vzťah medzi BMI ako ukazovateľom fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „s potomkami“?

Ako uvádzame v kapitole 1.1.4, WHR prezentuje rozloženie telesného tuku, ktoré zohráva kľúčovú úlohu v hodnotení fyzickej atraktivity ako aj v hodnotení reprodukčného potenciálu (Singh, 1993b). Preto sme sa rozhodli položiť si nasledovné výskumné otázky:

VO₇: Existuje vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₈: Aký je vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₉: Aký je vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

S reprodukčným potenciálom sa najčastejšie spája najmä hmotnosť. Ako ďalšiu mieru na posudzovanie telesnej hmotnosti a atraktivity sme si zvolili Rohrerov index. Položili sme si nasledovné výskumné otázky:

VO₁₀: Existuje vzťah medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₁₁: Aký je vzťah medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₁₂: Aký je vzťah medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

Ako uvádzame v kapitole 1.1.1, fyzický vzhľad je to prvé, čo si na človeku všimneme, je dôležitý pre prvý dojem, ktorý si utvárame o človeku (Výrost, Slaměník, 2008). Preto sme sa rozhodli nazerať na danú problematiku aj z pohľadu dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a položili sme si nasledovné výskumné otázky:

VO₁₃: Existuje vzťah medzi hodnotením dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₁₄: Aký je vzťah medzi hodnotením dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₁₅: Aký je vzťah medzi hodnotením dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

2 METÓDY

2.1 VÝSKUMNÝ SÚBOR

Do výskumnej vzorky sme náhodným výberom vybrali 116 respondentov zo stredného Slovenska vo vekovom rozmedzí od 16 do 63 rokov. Ich priemerný vek bol 34.42 rokov. Z celkového počtu 116 respondentov bolo 55 mužov a 61 žien. Respondentov sme rozdelili na dve výskumné skupiny a to na skupinu, ktorá ešte nemá žiadnych potomkov a na skupinu, ktorá už potomkov má.

Tabuľka 4 Rozloženie výskumného súboru podľa skupiny

skupina	početnosť	percentá
bez potomkov	56	48.3
s potomkami	60	51.7
súčet	116	100.0

Vekové rozmedzie výskumnej skupiny „bez potomkov“ bolo od 16 do 30 rokov. Ich priemerný vek bol 22 rokov. Z tejto výskumnej skupiny bolo 53 (94.6 %) respondentov slobodných, ktorí ale mali partnera a traja (5.4%) respondenti boli slobodní, ale žili s partnerom. Doba trvania partnerstva bol od 0.25 do 10 rokov. Priemerná doba trvania partnerstva bola 2.93 roka. Počet potomkov v skupine bol 0. Z tejto skupiny respondentov nechceli mať traja (5.4%) respondenti v budúcnosti žiadne deti, šesť (10.7%) respondentov chcelo mať v budúcnosti jedno dieťa, 37 (66.1%) respondentov chcelo mať v budúcnosti dve deti, osem (14.3%) respondentov chcelo mať v budúcnosti tri deti a dvaja (3.6%) respondenti chceli mať v budúcnosti štyri deti.

Tabuľka 5 Rozloženie skupiny „bez potomkov“

pohlavie	početnosť	percentá
muž	28	50.0
žena	28	50.0
súčet	56	100.0

Vekové rozmedzie výskumnej skupiny „s potomkami“ bolo od 27 do 63 rokov. Ich priemerný vek bol 45.18 rokov. Z tejto výskumnej skupiny štyria (6.7%) respondenti žili s partnerom, 51 (85%) respondentov bolo ženatých/vydatých a päť (8.3%) respondentov bolo rozvedených, ale v dnešnej dobe mali partnera. Doba trvania manželstva resp. partnerstva bola od 0.25 do 34 rokov. Priemerná doba trvania manželstva/partnerstva bola 17.82 roku.

Počet potomkov bol minimálne jeden a maximálne štyri. Priemerný počet potomkov bol 2.12. Z tejto výskumnej skupiny, 52 (86.17 %) respondentov nechcelo mať v budúcnosti už žiadne deti, sedem (11.7%) chcelo mať v budúcnosti ešte jedno dieťa a jeden (1.7%) respondent chcel mať v budúcnosti ešte 10 detí (tento údaj berieme s rezervou).

Tabuľka 6 Rozloženie skupiny „s potomkami“

pohlavie	početnosť	percentá
muž	27	45.0
žena	33	55.0
súčet	60	100.0

2.2 VÝSKUMNÉ METÓDY

Vo výskume sme administrovali nasledovné metodiky a hladinu významnosti sme si stanovili na hodnotu $\alpha = .05$.

Na meranie fyzickej atraktivity sme použili dotazník na meranie fyzickej atraktivity od autora V. Swami (2006). Dotazník obsahuje viacero úloh, my sme si vybrali úlohu, kde probanti hodnotili svoju fyzickú atraktívnosť podľa jednotlivých hodnôt:

55 - veľmi neatraktívne, 70 - neatraktívne, 85 – podpriemer; 100 - priemer; 115 – nadpriemer, 130 – atraktívne, 145 – veľmi atraktívne. Úloha obsahovala 26 položiek a probanti hodnotili najprv svoju celkovú fyzickú atraktívnosť a následne atraktívnosť jednotlivých častí tela.

Ďalej sme na hodnotenie fyzickej atraktivity použili nasledujúce indexy:

Body mass index (BMI)- ktorý vypočítame podielom váhy v kilogramoch výškou v metroch umocnenú na druhú.

$$\text{BMI} = \text{váha (kg)} / \text{výška (m)}^2$$

Jednotlivé hodnoty BMI možno nájsť v kapitole 1.1.3, Tab.1.

Waist- hip- ratio (WHR) - ktorý vypočítame podielom obvodu pásu a obvodu bokov v centimetroch.

$$\mathbf{WHR} = \text{obvod v páse (cm)}/\text{obvod v bokoch (cm)}$$

Jednotlivé hodnoty WHR možno nájsť v kapitole 1.1.4, Tab. 2.

Rohrerov index – ktorý vypočítame podielom hmotnosti v gramoch krát sto výškou v centimetroch na tretiu.

$$\mathbf{I_R} = \text{hmotnosť v g x 100}/(\text{výška v cm})^3$$

Jednotlivé hodnoty Rohrerovho indexu možno nájsť v kapitole 1.1.5.

Dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote sme zisťovali otázkou: „Za akú dôležitú považujete fyzickú atraktívnosť v každodennom živote?“ Probandi na otázku odpovedali pomocou škály, kde 7 znamenalo veľmi dôležitá a 1 nie je dôležitá.

r/K reprodukčnú stratégiu sme merali pomocou dotazníku HKSS, ktorého autorom je Cezar Giosan (2006). Giosan vytvoril 26 bodovú High- K škálu obsahujúcu faktory, ktoré sa týkajú zdravia, príťažlivosti, stúpajúcej mobility, spoločenského kapitálu a rizikového správania, ktoré boli vyvinuté a testované na 250 respondentoch v USA. Priemerný vek respondentov bol 45.91 (SD=8.62), priemerný počet detí bol 1.68 (SD=1.28). Priemerné skóre HKSS bolo 81.45 (SD=13.83). Reliabilita dotazníku je vysoká (Cronbach's Alpha =.92, počet položiek =26), takže položky sú vnútorne konzistentné. Daná škála bola testovaná aj na 300 respondentoch zo Slovenska, z ktorých bolo 219 žien a 81 mužov, priemerný vek 24.10 (SD=5.81). Tieto zatiaľ neuvyverejnené dáta, ktorých autorom je PhDr. Ivan Sarmány- Schuller, CSc., ukazujú priemerné skóre HKSS 84.67 (SD=9.60). V skupine mužov bolo priemerné skóre HKSS 84.73 (SD=9.70) a v skupine žien bolo priemerné skóre HKSS 84.65 (SD=9.58). Úlohou respondentov bolo odpovedať na dané výroky (tvrdenia) pomocou 5 stupňovej škály: 5 - vôbec nesúhlasím, 4 - nesúhlasím, 3 - neviem, 2 - súhlasím, 1 - celkom súhlasím.

2.3 METÓDY ANALÝZY DÁT

Zozbierané údaje sme vyhodnotili v štatistickom programe SPSS 16.0. Údaje získané administráciou dotazníku na meranie fyzickej atraktivity, jednotlivých indexov (BMI, WHR, Rohrerov index) a dotazníku HKSS sme spracovali nasledujúcimi štatistickými postupmi – Pearsonov korelačný koeficient, Spearmanov korelačný koeficient.

3 VÝSLEDKY

VO₁: Existuje vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₂: Aký je vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₃: Aký je vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

Na spracovanie výsledkov našich výskumných otázok sme použili korelačnú analýzu, Pearsonov korelačný koeficient. Overovali sme vzťah medzi dvoma kardinálnymi premennými. Výsledné údaje uvádzame v tabuľkách 7, 8, 9. Hodnota korelačného koeficientu medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou je -0.391^{**} , na hladine významnosti $p < 0.01$. Hodnota korelačného koeficientu medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“ je -0.579^{**} , na hladine významnosti $p < 0.01$. Hodnota korelačného koeficientu medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“ je -0.133 (n.s).

Zistili sme štatisticky významný vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnej stratégie a medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „bez potomkov“. Nezistili sme štatisticky významný vzťah medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „s potomkami“.

Tabuľka 7 Hodnoty korelačného koeficientu medzi premennými „hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti“ a r/K reprodukčná stratégia

		HVFA	r/K
HVFA	r	1	$-.391^{**}$
	Sig.		.000
r/K	r	$-.391^{**}$	1
	Sig.	.000	

Tabuľka 8 Hodnoty korelačného koeficientu medzi premennými „hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“

		HVFA	r/K
HVFA	r	1.000	-.579**
	Sig.	.	.000
r/K	r	-.579**	1.000
	Sig.	.000	.

Tabuľka 9 Hodnoty korelačného koeficientu medzi premennými „hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“

		HVFA	r/K
HVFA	r	1.000	-.133
	Sig.	.	.122
r/K	r	-.133	1.000
	Sig.	.122	.

HVFA = hodnotenie vlastnej fyzickej atraktívnosti, r = hodnota korelačného koeficientu, Sig. = hodnota dosiahnutej významnosti

VO₄: Existuje vzťah medzi BMI ako ukazovateľom fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₅: Aký je vzťah medzi BMI ako ukazovateľom fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „bez potomkov“?

VO₆: Aký je vzťah medzi BMI ako ukazovateľom fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „s potomkami“?

Na spracovanie výsledkov našich výskumných otázok sme použili korelačnú analýzu, Pearsonov korelačný koeficient. Overovali sme vzťah medzi dvoma kardinálnymi premennými. Výsledné údaje uvádzame v tabuľkách 10, 11, 12. Hodnota korelačného koeficientu medzi BMI a r/K reprodukčnou stratégiou je 0.075 (n.s). Hodnota korelačného koeficientu medzi BMI a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“ je 0.100 (n.s). Hodnota korelačného koeficientu medzi BMI a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“ je -0.80 (n.s).

Nezistili sme štatisticky významný vzťah medzi premennými BMI a r/K reprodukčná stratégia, ani v skupine „bez potomkov“ ani v skupine „s potomkami“.

Tabuľka 10 Hodnoty korelačného koeficientu premenných BMI a r/K reprodukčnej stratégie

		BMI	r/K
BMI	r	1	.075
	Sig.		.421
r/K	r	.075	1
	Sig.	.421	

Tabuľka 11 Hodnoty korelačného koeficientu premenných BMI a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „bez potomkov“

		BMI	r/K
BMI	r	1	.100
	Sig.		.462
r/K	r	.100	1
	Sig.	.462	

Tabuľka 12 Hodnoty korelačného koeficientu premenných BMI a r/K reprodukčnej stratégie v skupine „bez potomkov“

		BMI	r/K
BMI	r	1	-.080
	Sig.		.546
r/K	Pr	-.080	1
	Sig.	.546	

BMI= body-mass-index, r/K= r/K reprodukčná stratégia, r = hodnota korelačného koeficientu, Sig. = hodnota dosiahnutej významnosti

VO₇ : Existuje vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₈: Aký je vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₉: Aký je vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

Na spracovanie výsledkov našich výskumných otázok sme použili korelačnú analýzu, Pearsonov korelačný koeficient. Overovali sme vzťah medzi dvoma kardinálnymi premennými. Výsledné údaje uvádzame v tabuľkách 13, 14, 15. Hodnota korelačného koeficientu medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou je 0.096 (n.s). Hodnota korelačného koeficientu medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“ je 0.325*. Hodnota korelačného koeficientu medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“ je -0.067 (n.s).

Zistili sme štatisticky významný vzťah medzi premennými WHR a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“. Nezistili sme štatisticky významný vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou, ani vo vzťahu týchto dvoch premenných v skupine „s potomkami“.

Tabuľka 13 Hodnoty korelačného koeficientu premenných WHR a r/K reprodukčnej stratégie

		WHR	r/K
WHR	r	1	.096
	Sig.		.307
r/K	r	.096	1
	Sig.	.307	

Tabuľka 14 Hodnoty korelačného koeficientu premenných WHR a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“

		WHR	r/K
WHR	r	1	.325*
	Sig.		.015
r/K	r	.325*	1
	Sig.	.015	

Tabuľka 15 Hodnoty korelačného koeficientu premenných WHR a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“

		WHR	r/K
WHR	r	1	-.067
	Sig.		.611
r/K	r	-.067	1
	Sig.	.611	

WHR= waist-hip-ratio, r/K= r/K reprodukčná stratégia, r = hodnota korelačného koeficientu, Sig. = hodnota dosiahnutej významnosti

VO₁₀: Existuje vzťah medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₁₁: Aký je vzťah medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₁₂: Aký je vzťah medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

Na spracovanie výsledkov našich výskumných otázok sme použili korelačnú analýzu, Pearsonov korelačný koeficient. Overovali sme vzťah medzi dvoma kardinálnymi premennými. Výsledné údaje uvádzame v tabuľkách 16, 17, 18. Hodnota korelačného koeficientu medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou je 0.137 (n.s). Hodnota korelačného koeficientu medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“ je 0.159 (n.s). Hodnota korelačného koeficientu medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“ je – 0.009 (n.s).

Nezistili sme štatisticky významný korelačný vzťah medzi Rohrerovým indexom a r/K reprodukčnou stratégiou, ani v skupine „bez potomkov“, ani v skupine „s potomkami“.

Tabuľka 16 Hodnoty korelačného koeficientu premenných Rohrerov index a r/K reprodukčnej stratégie

		I _R	r/K
I _R	R	1	.137
	Sig.		.143
r/K	R	.137	1
	Sig.	.143	

Tabuľka 17 Hodnoty korelačného koeficientu premenných Rohrerov index a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“

		I _R	r/K
I _R	R	1	.159
	Sig.		.242
r/K	R	.159	1
	Sig.	.242	

Tabuľka 18 Hodnoty korelačného koeficientu premenných Rohrerov index a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“

		I _R	r/K
I _R	R	1	-.009
	Sig.		.948
r/K	R	-.009	1
	Sig.	.948	

I_R = Rohrerov index, r/K= r/K reprodukčná stratégia, r = hodnota korelačného koeficientu, Sig. = hodnota dosiahnutej významnosti

VO₁₃: Existuje vzťah medzi hodnotením dôleživosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou?

VO₁₄: Aký je vzťah medzi hodnotením dôleživosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“?

VO₁₅: Aký je vzťah medzi hodnotením dôleživosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“?

Na spracovanie výsledkov našich výskumných otázok sme použili korelačnú analýzu, Spearmanov korelačný koeficient. Overovali sme vzťah medzi dvoma ordinálnymi premennými. Hodnoty r/K sme si upravili z kardinálnej úrovne na ordinálnu úroveň merania podľa nasledujúceho kľúča: 1=21-30; 2=31-40; 3=41-50; 4=51-60; 5=61-70; 6=71-80; 7=81-90; 8=91-100; 9=101-110. Výsledné údaje uvádzame v tabuľkách 19, 20, 21. Hodnota korelačného koeficientu medzi dôleživosťou fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou je -0.190*. Hodnota korelačného koeficientu medzi dôleživosťou fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K

reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“ je $-.305^*$. Hodnota korelačného koeficientu medzi dôležitosťou fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“ je $-.043$ (n.s).

Zistili sme štatisticky významný vzťah medzi dôležitosťou fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou, na hladine významnosti $p < 0.05$. Ďalej sme zistili štatisticky významný vzťah medzi dôležitosťou fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „bez potomkov“, na hladine významnosti $p < 0.05$. Medzi dôležitosťou fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou v skupine „s potomkami“ sme štatisticky významný vzťah nezistili.

Tabuľka 19 Hodnoty korelačného koeficientu premenných „dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote“ a r/K reprodukčnej stratégie

		DAKŽ	r/K
DAKŽ	r_s	1.000	$-.190^*$
	Sig.	.	.041
r/K	r_s	$-.190^*$	1.000
	Sig.	.041	.

Tabuľka 20 Hodnoty korelačného koeficientu premenných „dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „bez potomkov“

		DAKŽ	r/k
DAKŽ	r_s	1.000	$-.305^*$
	Sig.	.	.022
r/K	r_s	$-.305^*$	1.000
	Sig.	.022	.

Tabuľka 21 Hodnoty korelačného koeficientu premenných „dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote“ a r/K reprodukčná stratégia v skupine „s potomkami“

		DAKŽ	r/K
DAKŽ	r _s	1.000	-.043
	Sig.	.	.745
r/K	r _s	-.043	1.000
	Sig.	.745	.

DAKŽ= dôležitosť fyzickej atraktivity v každodennom živote, r/K= r/K reprodukčná stratégia, r_s = hodnota korelačného koeficientu, Sig. = hodnota dosiahnutej významnosti

4 DISKUSIA

V našej bakalárskej práci sme sa snažili zistiť, či má fyzická atraktivita vzťah s r/K reprodukčnou stratégiou. Cieľom našej práce bolo zistiť, či jednotlivé ukazovatele fyzickej atraktivity predstavované indexmi BMI, WHR a Rohrerovým indexom a takisto, či subjektívne hodnotenie vlastnej fyzickej atraktivity a hodnotenie dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote majú vzťah s r/K reprodukčnou stratégiou. Stanovili sme si pätnásť výskumných otázok.

Našu výskumnú vzorku tvorilo 116 respondentov. Respondentov sme rozdelili na dve výskumné skupiny a to na skupinu, ktorá ešte nemá žiadnych potomkov a na skupinu, ktorá už potomkov má, pretože HKSS signifikantne koreluje so skutočným počtom detí (Giosan, 2009) a v skupine bez potomkov sme chceli zistiť ich vzťah k reprodukčnej stratégií do budúcnosti.

V našej prvej výskumnej otázke sme sa snažili zistiť, aký vzťah existuje medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnou stratégiou. Keďže každá doba, spoločnosť, jednotlivec má vlastný obraz fyzickej atraktivity a pri jej hodnotení sa uplatňujú rôzne stereotypy a predsudky (Hill, 2004), zaujímalo nás subjektívne hodnotenie vlastnej fyzickej atraktivity respondentov, ktorí v 26 položkách hodnotili najprv svoju celkovú atraktivosť a následne atraktivosť jednotlivých častí tela. Medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégií v celej vzorke respondentov sme zistili štatisticky významný negatívny vzťah. To znamená, že ide o nepriamu závislosť. Hodnotenie fyzickej atraktivity sa v priemere znižuje, pri zväčšovaní premennej r/K reprodukčná stratégia. Čiže môžeme povedať, že čím nižšie hodnoty pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktivity respondent dosiahol, tým ho môžeme považovať viac za r- stratéga ako za K- stratéga a naopak, čím vyššie hodnoty pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktivity respondent dosiahol, tým ho možno považovať viac za K- stratéga ako za r- stratéga. Ako uvádza Výrost, Slaměník (2008) fyzický vzhľad je to prvé, čo si na človeku všimneme, je dôležitý pre prvý dojem, ktorý si utvárame o človeku. Preto je fyzická atraktivita podstatný činiteľ pri nadväzovaní vzťahov, ich utváraní, ale aj kvalite a trvaní. Ako uvádza Rushton (2000), r- stratégovia v plnení skúšok života ako prežitie, rast a reprodukcia produkujú veľké množstvo vajícok/spermií, často sa pária a často rodia deti, naopak K- stratégovia dávajú veľké množstvo času a úsilia do niekoľko starostlivo mierených „úderov“. Z našich výsledkov teda môžeme usúdiť, že jednotlivci, ktorí sami seba hodnotia ako menej atraktívnych majú alebo v budúcnosti budú mať viac potomkov a

predpokladáme u nich nižšie rodičovské investície ako u jednotlivcov, ktorí sami seba hodnotia ako atraktívnych, u ktorých predpokladáme vyššie rodičovské investície a menej potomkov s vyššou šancou na ich prežitie. Ale prečo je tomu tak? V mnohých výskumoch, ktoré sa zaoberajú fyzickou atraktivitou pri voľbe partnera môžeme vidieť, že fyzicky atraktívnejší ľudia majú pri zoznamovaní väčšie možnosti, napr. ak sú zoznamovacie inzeráty v novinách doplnené fotografiou, fyzicky atraktívnejšie osoby sú častejšie vyzvané k stretnutiu než osoby fyzicky neatraktívne (Reiss, In Výrost, Slaměník, 2008). Jeden z výskumov v tejto oblasti uskutočnili aj Walster a kol. (1966, In Atkinson, 2003), ktorí usporiadali ples, na ktorom boli pridelené partnerky partnerom náhodne (počítačom). Cez prestávku sa páry navzájom hodnotili prostredníctvom anonymného dotazníka. Výsledky ukázali, že jediným faktorom, ktorý ovplyvnil, či sa niekto niekomu páčil, bola fyzická atraktivita. Miera ako inteligencia, osobnosť či sociálne schopnosti nemali žiadnu súvislosť s náklonnosťou k partnerovi. Z tohto môžeme usúdiť, že fyzicky atraktívnejší ľudia majú viac možností pri výbere partnera a existuje medzi nimi silnejšia konkurencia, ktorá je charakteristická pre K- stratégov.

Ďalej nás zaujímalo, aký je vzťah medzi hodnotením fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou v dvoch výskumných skupinách a to v skupine „bez potomkov“ a v skupine „s potomkami“. Medzi hodnotením vlastnej fyzickej atraktívnosti a r/K reprodukčnou stratégiou sme zistili štatisticky významný negatívny vzťah len v skupine „bez potomkov“ a v skupine „s potomkami“ sme štatisticky významný vzťah nezistili. O skupine „bez potomkov“ teda môžeme povedať, že platí to isté ako v predchádzajúcom prípade, teda že ide o nepriamu závislosť, z čoho vyplýva, že čím nižšie hodnoty pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktívnosti respondent dosiahol, tým ho môžeme považovať viac za r- stratéga ako za K- stratéga a naopak, čím vyššie hodnoty pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktívnosti respondent dosiahol, tým ho možno považovať viac za K- stratéga ako za r- stratéga. To však neplatí pre skupinu „s potomkami“. Skupina „bez potomkov“ bola charakteristická tým, že jej členovia boli jednotlivci od 16 do 30 rokov, ktorí boli vo vzťahu, mali partnera/ku, ale u nich reprodukcia ešte neprebehla, teda nemali žiadnych potomkov. Zaujímalo nás ich pohľad do budúcnosti. Skupina „s potomkami“ mala členov od 27 do 63 rokov, ktorí boli väčšinou v dlhodobom vzťahu – manželstve/partnerstve a u nich už reprodukcia úspešne prebehla, teda už majú potomkov. Ako vidíme z výsledkov nášho výskumu, vzťah medzi skúmanými premennými je v týchto skupinách odlišný. Základným rozdielom medzi týmito skupinami je to, či u nich reprodukcia už

prebehla alebo nie a taktiež odlišné vekové rozmedzie. Pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktívnosti mohlo dôjsť k odlišnostiam, pretože jedným z najčastejších dôvodov, pre pretrvávajúcu nespokojnosť s telom u mladých žien je vplyv médií. S pribúdajúcim vekom, sa však ideálny tvar tela približuje tomu súčasnému (Prevos, 2005). Dá sa povedať, že vplyv médií je v dnešnej dobe veľmi významný a veľa mladých ľudí mu podlieha. Práve kvôli tomuto vplyvu mohlo dôjsť k odlišnému hodnoteniu vlastnej fyzickej atraktívnosti medzi skupinami. Čo sa týka reprodukčnej stratégie, z evolučného princípu vyplýva, že muži sa u svojich potenciálnych partneriek sústreďujú na znaky fyzickej atraktivity, iným kategóriám venujú oveľa menej pozornosti. Tieto znaky univerzálne interpretujú ako znaky ženskej plodnosti. Takými znakmi môžu byť napr. dostatočné tukové zásoby (z dôvodu premeny na tkanivo a mlieko), vek (kedy mladšie ženy majú vyššiu reprodukčnú hodnotu) a celkové zdravie (Baret, 2007). Môžeme usúdiť, že v skupine „bez potomkov“ ešte stále ide o potenciálnych partnerov, ktorí sa sústreďujú na znaky reprodukčnej hodnoty a fyzická atraktivita má pri výbere vhodného partnera významný vplyv, zatiaľ čo v skupine „s potomkami“ už reprodukcia prebehla.

Ďalej nás zaujímal vzťah medzi BMI indexom ako ukazovateľom fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnou stratégiou. Ani v celkovej vzorke, ani v jednotlivých výskumných skupinách sme nezistili štatisticky významný vzťah medzi danými premennými. Ako uvádzajú Tovée et al. (1999), BMI veľmi úzko koreluje so zdravím a plodnosťou u žien a tak isto vystupuje ako hlavný faktor determinujúci sexuálnu atraktivitu. Je preto prekvapivé, že vo vzťahu s reprodukčnou stratégiou sme nezistili štatisticky významný vzťah. Dalo by sa predpokladať, že BMI index, ktorý je považovaný za významný prediktor zdravia a plodnosti a takisto sexuálnej aktivity bude mať významný vplyv na výber reprodukčnej stratégie. Ako uvádza Tovée et al. (1988), pri hodnotení fyzickej atraktivity aj malé zmeny v BMI radikálne menia jej hodnotenie. Dalo by sa teda aj na základe nášho predchádzajúceho zistenia predpokladať, že fyzicky atraktívnejší jednotlivci s nižším BMI by mohli byť považovaní skôr za K- stratégov a naopak fyzicky menej atraktívni jednotlivci s vyšším BMI by mohli byť považovaní skôr za r- stratégov. Výsledky nášho výskumu však vzťah medzi danými premennými nezistili.

Ďalej sme zisťovali vzťah medzi WHR a r/K reprodukčnou stratégiou. Ako v predchádzajúcich prípadoch, zaujímalo nás, či existuje vzťah medzi danými premennými v celej skupine našich respondentov a potom sme sa zamerali na jednotlivé výskumné skupiny. V celej skupine respondentov sme nezistili štatisticky významný vzťah medzi

týmito dvoma premennými a štatisticky významný vzťah sme nezistili ani v skupine „s potomkami“. Štatisticky významný pozitívny vzťah medzi premennými WHR a r/K reprodukčnou stratégiou sme zistili len v skupine „bez potomkov“. Ide teda o priamu závislosť, čo znamená, že v tejto skupine, jednotlivcov s vyšším WHR môžeme považovať viac za r- stratégov ako za K- stratégov a naopak, jednotlivcov s nižším WHR viac za K- stratégov ako za r- stratégov. Ako uvádza Singh (1993) pri hodnotení ženských postáv, v kategórii nadváha nebola žiadna postava hodnotená ako atraktívna, avšak postavy s nižším WHR boli hodnotené ako atraktívnejšie, zdravšie a s väčšou reprodukčnou hodnotou ako postavy s vyšším WHR. Ako uvádza Hill (2004) pri výbere partnera obe pohlavia považujú zdravé telo/genom za dôležité kritérium a taktiež u žien aj schopnosť počať, porodiť a vychovávať deti. Možným dôvodom, prečo sa vzťah medzi danými premennými ukázal len v skupine „bez potomkov“ a nie aj v skupine „s potomkami“ môže byť vek. Podľa Workmana a Radera (2004) muži čelia problému, ktorý ženy nemajú pokiaľ ide o výber plodného partnera – ženy majú limitovanú dobu plodnosti. Muži, ktorí výber partnerky zakladajú na črtách mladosti a atraktivity zanechajú viac prežívajúcich potomkov ako muži, ktorí tak neurobia. Čiže sa nám preukázalo, že mladosť a tak isto fyzická atraktivita, ktorá bola v tomto prípade reprezentovaná nižším WHR má väčší vzťah ku K- stratégií.

Posledným indexom, u ktorého sme zisťovali existenciu vzťahu s r/K reprodukčnou stratégiou bol Rohrerov index. Nezistili sme štatisticky významný korelačný vzťah medzi danými premennými, ani v celej výskumnej vzorke, ani v skupine „bez potomkov“, ani v skupine „s potomkami“. Možným dôvodom mohlo byť aj to, že Rohrerov index pri svojom výpočte využíva rovnaké miery ako BMI a to výšku a váhu. Ani v prípade BMI a r/K reprodukčnej stratégií sme nezistili štatisticky významný vzťah.

Ako posledný nás zaujímal vzťah medzi hodnotením dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a r/K reprodukčnou stratégiou. Medzi týmito premennými sme zistili štatisticky významný negatívny vzťah v celej skupine respondentov a taktiež v skupine „bez potomkov“. Ide teda o nepriamu závislosť. V skupine „s potomkami“ sme štatisticky významný vzťah nezistili. Z výsledkov vyplýva, že v skupine „bez potomkov“, jednotlivcov, ktorí považujú fyzickú atraktivitu v každodennom živote za veľmi dôležitú možno považovať za viac K- stratégov ako za r- stratégov a naopak, jednotlivcov, ktorí fyzickú atraktivitu v každodennom živote nepovažujú za dôležitú možno považovať viac za r- stratégov ako za K- stratégov. Ak by sme predchádzajúce zistenia spojili, celkovo

K- stratégovia vystupujú ako fyzicky atraktívnejší a teda ako sa ukazuje aj oni sami považujú fyzickú atraktivitu v každodennom živote za veľmi dôležitú a r- stratégovia, ktorí v našom výskume vystupujú ako fyzicky menej atraktívni hodnotia aj fyzickú atraktivitu v každodennom živote ako menej dôležitú.

4.1 LIMITY VÝSKUMU

V našej výskumnej práci sme si boli vedomí aj určitých limitov. Hlavným z nich bola veľkosť nášho výskumného súboru. Aj napriek snahe minimalizovať negatívne vplyvy resp. nežiaduce premenné, uvedomujeme si, že získané výsledky mohli byť ovplyvnené aj inými faktormi, ktoré mohli mať vplyv na naše výsledky. Napr. pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktivity sa mohli respondenti hodnotiť ako atraktívnejší, pri uvádzaní údajov ako výška a váha mohli zámerne udať nepresné údaje a pod. Preto si nedovolíme zistenia našej výskumnej práce zovšeobecniť na celú populáciu.

4.2 ODPORÚČANIA PRE ĎALŠIE VÝSKUMY

Myslíme si, že naša práca môže byť inšpiratívna v ďalších výskumných bádaniach v tejto oblasti. Napríklad sa môžu výskumne zamerať na iné spôsoby merania fyzickej atraktivity a zisťovať ich vzťah k r/K reprodukčnej stratégií. Možno sa pozrieť na vzťah týchto premenných z pohľadu medzipohlavných rozdielov, ktoré sú v hodnotení dôležitosti fyzickej atraktivity významné. Možno sa tiež zamerať na medzikultúrne rozdiely, porovnať vzťah k danej reprodukčnej stratégií v našej kultúre alebo napr. aj rómskej kultúre. Tiež je možné skúmať vzťah rôznych iných premenných s r/K reprodukčnou stratégiou, napr. či má ochota riskovať vzťah s danou reprodukčnou stratégiou (na pokračovanie výskumu v tejto oblasti už máme získané dáta).

Myslíme si, že pre výskumníkov sa v tejto oblasti naskytá veľké množstvo možností. Výsledky odborných výskumov môžu byť len prínosom pre lepšie pochopenie správania ľudí pri výbere partnera a tiež pre pochopenie správania s ohľadom na reprodukciu.

ZÁVER

V našej výskumnej práci sme sa zamerali na vzťah fyzickej atraktivity a r/K reprodukčnej stratégie. Zistovali sme vzťah medzi danými premennými aj v dvoch výskumných skupinách a to v skupine „bez potomkov“ a v skupine „s potomkami“. Položili sme si pätnásť výskumných otázok, na ktoré sme sa snažili empiricky odpovedať.

Zistili sme, že K- stratégovia sú pri hodnotení vlastnej fyzickej atraktivity atraktívnejší ako r- stratégovia, ktorí sa hodnotia ako menej atraktívni. Ďalej sme zistili, že indexy BMI a Rohrerov index, ktoré reprezentujú fyzickú atraktivitu nemajú štatisticky významný vzťah s r/K reprodukčnou stratégiou. Štatisticky významný vzťah sme zistili vo vzťahu WHR a r/K reprodukčnej stratégie, ale len v skupine „bez potomkov“, kde vyššie hodnoty WHR sa spájajú s r- stratégiou a nižšie hodnoty WHR s K- stratégiou. Pri skúmaní, či existuje vzťah medzi hodnotením dôležitosti fyzickej atraktivity v každodennom živote a už spomínanou reprodukčnou stratégiou sme zistili vzťah najmä v skupine „bez potomkov“, kde K- stratégovia prikladajú veľkú dôležitosť fyzickej atraktivite v každodennom živote a naopak pre r- stratégov nie je fyzická atraktivita v každodennom živote dôležitá.

Veríme, že aj keď táto oblasť ešte nie je výskumníkmi zmapovaná, našim výskumom sme prispeli k objasneniu a lepšiemu pochopeniu danej témy.

ZOZNAM POUŽITÉJ LITERATURY

- ATKINSON, R. 2003. *Psychologie*. Praha: Portál, 2003. 752 s. ISBN 80-7178-640-3
- BARRETT, L., DUNBAR, R., LYCETT, J. 2007. *Evoluční psychologie člověka*. Praha: Portál, ISBN 978-80-7178-969-7
- GIOSAN, C. 2006. *High-K Strategy Scale: A Measure of the High-K Independent Criterion of Fitness*. In *Evolutionary Psychology*. ISSN 1474-7049, 2006, vol. 4, p. 394- 405
- GIOSAN, C. 2009. *Is a Successful High-K Fitness Strategy Associated with Better Mental Health?*. In *Evolutionary Psychology*. ISSN 1474-7049, 2009, vol. 7 (1), p. 28-39
- HILL, G. 2004. *Moderní psychologie*. Praha: Portál, 2004. 283 s. ISBN 80-7178-641-12004
- HODNOCENÍ NUTRIČNÍHO STAVU A SLEDOVÁNÍ SPOTŘEBY. 2010. [cit. 2010.3.11]. Dostupné na internete: <http://centrumprev.sweb.cz/MANUAL/MANII-oddil5.htm>
- HRACHOVINOVÁ, T., CHUDOBOVÁ, P. 2004. *Body image a možnosti jeho měření (se zaměřením na neklinickou populaci)*. In *Československá psychologie*. 2004, vol.48, no. 6, p. 499- 509
- MACKEY,C.S. 2006. *Nutrition and Well being A to Z, Body mass index*. [cit. 2010.3.11]. Dostupné na internete : <http://www.faqs.org./nutrition/Ar-Bu/Body-MassIndex.html>
- MARLOWE. F., APICELLA, C., REED, D. 2005. *Men's preferences for woman's profile waist- to- hip ratio in two societies*. In *Evolution and Human Behavior*. vol. 26, p. 458- 468 [cit. 2010.2.24]. Dostupné na internete: <http://www.fas.harvard.edu/~hbe-lab/acrobatfiles/profilewahr.pdf>
- NAKONEČNÝ, M. 1999. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 1999. 287 s. ISBN 80-200-0690-7

- PARRY,G.D. 1981. *The Meanings of r- and K-Selection*. In *Ecologia*, vol. 48, p. 260-264 [cit. 2010.3.10]. Dostupné na internete: <http://www.springerlink.com/content/1674510087rx1565/>
- PREVOS,P. 2005. *Differences in Body Image Between Men and Woman*. Psychology 1A course at Monash University, 2005. [cit. 2010.3.1]. Dostupné na internete: http://pprevos.net/ola/body_image.pdf
- SINGH,D. 1993a. *Adaptive Significance of Female Physical Attractiveness: Role of Waist-to-Hip Ratio*. In *Journal of Personality and Social Psychology*, 1993. vol. 65, no. 2, p. 293 – 307 [cit. 2010.3.7]. Dostupné na internete: <http://www.femininebeauty.info/i/singh.pdf>
- SINGH, D. 1993b. *Body shape and Women's attractiveness. The critical Role of Waist-to-Hip Ratio*. In *Journal of Human Nature*. 1993. vol.4, no.3, p. 297-321 ISSN 1936-4776 [cit. 2010.3.9]. Dostupné na internete: <http://www.springerlink.com/content/143475771g872j12/>
- SINGH, D. 1993c. *Ideal female body shape: Role of body weight and waist-to-hip ratio*. In *International Journal of Eating Disorders*, 1993. vol.16, no.3, p. 283- 288 [cit. 2010.3.8]. Dostupné na internete: <http://www3.interscience.wiley.com/journal/112413498/abstract?CRETRY=1&SRETRY=0>
- SWAMI, V., TOVÉE, M. 2006. *Does hunger influence judgements of female physical attractiveness?*.In *British Journal of Psychology*, 2006. vol. 97, p.353- 363 [cit. 2010.3.1]. Dostupné na internete: <http://www.staff.ncl.ac.uk/m.j.toveehunger.pdf>
- SWAMI, V. 2006. *The influence of body weight and shape in determining female and male physical attractiveness*. In *Body Image*, 2006. p.35-61 ISBN 1-60021-059-7 [cit. 2010.3.2]. Dostupné na internete: http://books.google.sk/books?id=DVFrOLKEoAkC&pg=PA35&lpg=PA35&dq=Marlene+V.+Kindes+Swami&source=bl&ots=Z7He5edfie&sig=Bc47sS1bdevZcqrY2tK1kWfO3Nk&hl=cs&ei=QZLES4_MBstOIDE4MYP&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CAYQ6AEwAA#v=onepage&q=Marlene%20V.%20Kindes-%20Swami&f=false

- RUSHTON, J. P. 2000. *Race, Evolution, and Behavior: A Life History Perspective*. Published by the Charles Darwin Research Institute, Port Huron, MI, 2000 ISBN: 0-9656836-2-1 [cit. 2010.2.15]. Dostupné na internete: <http://www.solargeneral.com/library/race-evolution-behavior.pdf>
- THATCHER, L. R. 2004. *Derivation of Offensive Selection From Natural Selection as It Relates to Sexual Strategies*. In Rochester Institute of Technology, 2004. [cit. 2010.3.18]. Dostupné na internete : <http://www.personalityresearch.org/papers/thatcher.html>
- TOVÉE ET AL. 2002. *Human female attractiveness: waveform analysis of body shape*. In The Royal Society, London, 2002, p. 2205- 2213 [cit. 2010.3.5]. Dostupné na internete: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1691155/pdf/12427313.pdf>
- TOVÉE ET AL. 1988. *Optimum body-mass index and maximum sexual attractiveness*. The Lancet, London, 1998. s.548 [cit. 2010.2.28]. Dostupné na: <http://nbr.physiol.ox.ac.uk~plcpdf/lancet98.pdf>
- TOVÉE ET AL. 1998. *Optimum body-mass index and maximum sexual attractiveness*. The Lancet, London, 1998, s.548 [cit. 2010.2.28]. Dostupné na internete: <http://nbr.physiol.ox.ac.uk~plcpdf/lancet98.pdf>
- TOVÉE ET AL. 1999. *Visual cues to female physical attractiveness*. In The Royal Society, London, 1999. p. 211-218, [cit. 2010.3.2]. Dostupné na: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1689653/pdf/10097394.pdf>
- VAGHEFI, S. B. 2007. *Nutrition and Well being A to Z, Waist-to.Hip ratio*. [online]. [cit. 2010.3.8]. Dostupné na internete : <http://www.faqs.org/nutrition/Smi-Z/Waist-to-Hip-Ratio.html>
- VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. 2008. *Sociální psychologie, 2., přepracované a rozšířené vydání*. Praha. Grada, 2008 ISBN 978-80-247-1428-8
- WAIST TO HIP RATIO (WHR). 2010. [cit. 2010.3.8]. Dostupné na internete: <http://www.topendsports.com/testing/tests/WHR.htm>

WHO:: GLOBAL DATABASE ON BODY MASS INDEX. BMI CLASSIFICATION.
2010. [cit. 2010.2.19]. Dostupné na internete: [http://apps.who.int/bmi/index.jsp?
introPage=intro_3.html](http://apps.who.int/bmi/index.jsp?introPage=intro_3.html)

WORKMAN L., READER W. 2004. *Evolutionary psychology*. University press,
Cambridge, 2004 ISBN 0521- 80532- 5